

Problem ravnoteže u pokretu

Svi odgovori prof. dr. sc. Ivica Klapan

prof. dr. sc. Ivica Klapan

Otorinolaringolog - kirurg glave i vrata iz Poliklinike Klapan Medical Group (www.poliklinika-klapan.com)

1 komentar

Pitanje:

Poštovani gospodine Klapan, ljudazno vas molim ako mi možete pomoći, preporuku sam dobila od gospodina dr. Batarela iz Vrbanićeve. Imam 57 godina. Već 5 godina imam problema s ravnotežom u pokretu. Obavila sam sve glavne pregledne, MR glave i vrata, vestibulogram, nistamografiju, davali su mi kontrast i gledali CT glave za cirkulaciju i još dosta pregleda. S obzirom da mi nisu ništa konkretno našli sve su sveli na vratnu kralježnicu (degenerativne promjene) od 1985 imam problema sa sinusima i moj subjektivni doživljaj je da se kod mene radi upravo nešto sa uhom, grlom i nosom. Svaki put kad pijem anribiotike za upalu sinusa moje tegobe s gubitkom ravnoteže su svedene na minimum. Od ljekova sam pila Betaserkt, Pentilin, Torekan, Normabel i ništa mi nije pomoglo. Bila sam i na brojnim fizikalnim terapijama i opet ništa. To me već izluđuje jer ne mogu nigdje sama a da nekoga ne držim ispod ruke Puno vas pozdravljam i želim vam ugodan dan. Vanina Topić, akad. Kiparica

Odgovor:

Cijenjeni gospodo, maglice i vtoglavice su jedan od češćih simptoma koji dovode bolesnika liječniku, posebno nakon četrdesete godine života. Pri tome je vrlo važno razlikovati pravu vtoglavicu (vertigo) od sličnih senzacija, koji nisu prava vtoglavica, jer su uzroci i načini liječenja drugačiji.

Vtoglavica je osjećaj pravog rotacijskog kretanja bolesnika ili okoline oko bolesnika. Druge senzacije koje nisu vertigo su obično omaglice, nestabilnost, "lebdenje"... U poremećaje ravnoteže, osim prave vtoglavice spadaju još i sinkope i presinkope, nestabilnost i druge, manje specifične smetnje.

Sinkope (odnosne presinkope) predstavljaju osjećaj nesvjetice, često praćen neugodnim osjećanjem, mučnjom, strahom i prolaznim gubitkom vida. Uzrok je pad opskrbe mozga krvju ispod potrebne razine. Osjećaj nestabilnosti može imati oblik osjećaja neravnoteže, nesigurnosti, nestabilnosti. Uzroci ovih skupina su često različiti u tom smislu da je poremećaj kod prave vtoglavice obično u unutarnjem uhu, dok je kod ostalih najčešće uzrok neurološki, kardiološki ili neka druga sistemska bolest. Uzrok se može razlikovati i u drugim elementima.

Ukoliko je vtoglavica nastala naglo, uz ponekad prisutan šum ili punoču u uhu ili oslabljen sluh, prvenstveno se sumnja na bolest unutarnjeg uha. Ako je razvoj postupan uz izražene i druge simptome uzrok je obično izvan uha.

Vertigo prouzrokovani promjenama u središnjem živčanom sustavu je najčešće povezan i sa drugim znakovima kao dvoslike, poremećaj govora, motorički ispadi... Smetnje mogu biti izražene povremeno ili stalno, što opet može ukazivati na eventualni uzrok. Prilikom kliničke obrade bolesnika koji se žali na vtoglavicu treba обратити pažnju na arterijski tlak (uključujući mjerjenje u ležećem i stajaćem položaju), potreban je pregled uha na postojanje znakova upale i evaluacija kardiološkog i neurološkog stanja bolesnika. Orientacija o sluhu se dobiva korištenjem glazbenih viljuški. Točnija lokalizacija izvora smetnji se dobiva nizom vestibuloloških pretraga.

Kod kliničkog pregleda je također važno ustanoviti postoje li nevoljni ritmični pokreti očnih jabučica (tzv. nistagmus), čija pojava također može ukazivati na mjesto na kojem se javio poremećaj, zbog čega se on mora što točnije procijeniti (jačina, smjer, faktori koji ga pojačavaju....) Kriva procjena nistagmusa može lako dovesti do greške u dijagozi.

Za detaljniju obradu mogu se napraviti osnovne laboratorijske krvne pretrage, stabilometrija, tonski audiogram, evocirani potencijali moždanog debla (BERA), ultrazvučno ispitivanje krvnih žila koje opskrbljuju mozak krvju (Doppler), EKG, RTG vratne kralježnice te CT ili MRI mozga.

Za dokazivanje benignog posturalnog poremećaja ravnoteže koristan je tzv. Dix-Hallpikeov manevar, pri čemu se naglo mijenja položaj bolesnika iz sjedećeg položaja sa okrenutom glavom u stranu u ležeći položaj. Idući test koji se puno koristi je kaloričko (toplinsko) podraživanje unutarnjeg uha. Nakon pregleda vanjskog uha i bubrežića (jer se ne smije izvoditi kod perforacije bubrežića i upale), u zvukovod se uštrcava topla ili hladna voda ili zrak i prati se pojava nistagmusa. On nastaje podražajem centra za ravnotežu u unutarnjem uhu.

Test vestibulospinalnih refleksa procjenjuje bolesnikovu mogućnost održavanja ravnoteže u slučajevima kada mu je smanjena mogućnost percepције okoline (npr- kod zatvorenih očiju). U procjeni oštećenja sustava za ravnotežu uz ove se ponekad koristi elektronistagmografija (ENG), koja zapravo predstavlja skup pretraga koje se izvode na rotirajućoj stolici i bilježenjem nistagmusa u različitim situacijama (kaloričko podraživanje, praćenje točaka, rotacija...).